

Světla Minulosti.

Napsal M. A. ŠIMÁČEK.

"Zkazils mě, zničils mě, sešláp můj život!" křičela, neznaře se v bezuzdném svém hněvu, "zab mě ještě, zab tedy!" a hned zase přešla v srdecelonný nálek, zalamuje ruce nad hlavou.

"Co mám tedy dělat?" ptal se jí jednou zalit lítostí nad jejím hořem, tónem co nejněžnějším.

"Učinit mě takou, jakou jsem byla. Vrátit mi dřívější život, můžeš-li!" a hned přešla z nářku v tvrdý, urážlivý smích. "To nemáš, víd. To si netroufáš, co!" — "To jsi hotov se svou učeností i odvahou!" házelá po něm nenávisťně v řezavějším tom výsměchu.

Doktor býval hluboce rozrušen těmito scénami, ale zůstával trpělivý, shovívavý a setrpný, čekaje, že ten stav nemůže mít dlouhého trvání, ta bouře že si lehne, to hoře že se v těch vycházejících plamenech samo stráví.

A skutečně zdálo se v polovici května, že se splňuje jeho předpokládání.

Kdežto před tím po celé tři neděle skoro většinou umíněně se vzpěchovala i jen na okamžik vyjít z domu, trávila nejraději v strnulé nehybnosti u okna tmavého prvního pokoje, nezpívaje a nehrajíc, začala nyní opět bez pobídky z vlastního popudu vycházet hned po poledních a vracet se po dvou, třech hodinách a čím dále tím později. Při tom však odmítala každý průvod, i matčin i doktorův, hrozila, že se okamžitě svlékne a zůstane doma, jakmile by chtěla jít s ní.

Doktor sám naléhal, aby jí paní Škoulová nechala, že je to nová kaprice a že i ta se poddá. — Procházkami že se duch její rozptýlí a jarními dojmůi utokne. Ze nemůže pro ni ani lepšího léku býti nad takovéto promenady, třeba že o samotě. I ta konečně že je na prospěch. Nevyrhovává, bude přístupnější dojmům města i přírody. Až duše se uklidní a nastane stav normálnější, sama přý zas zatouží po společnosti. Jen se ne vrátit, jen jí ne zbytečně dráždit!

Podobalo se skutečně, že má pravdu. Vracela se živější, hovornější, i smích se vracel, a několikrát již i veselá nálada probleskla. Doktorovi dokonce dva třikrát vjela zas do vlasů, zdávala se naň dlouze, jakoby si jej chtěla prohlédnout po dlouhé době, pak se zasmála a polo vesele, polo vzpomínavě vyšlo při tom z jejích rtů opět to dávné její oslovení, tak dlouho neslyšené a tak mu lahodné a nadějné: "Carolo, Carolo!"

Cítil touhu ji obejmout a políbit, ale bál se dosud každého prudšího projevu, aby jí nepoplašil na tom znenáhlem návratu k němu, aby nerozčepil uklidňující se opět hladinu jejího nitra. S potlačovanou touhou se mu teteřila v nitru i naděje, že není vzdělána chvilé, kdy s novým, ulevujícím, horkým proudem slz se mu vrhne kol šíje, jako tehda v onen podvečer, ale ne již se steskem, že konec je trpělivě jejích pohádek, nýbrž s rozstáým vzorem, dobolelým hořem, s poznáním bolesti mu způsobených, s nímou prosbou za odpuštění a novou láskou, ne bouřlivě planoucí, ale již klidně a jasně hořící a hřející jako májové slunce.

Několik dní potom stalo se, že přinesla domů i kytičku z konvalinek, fial a růží a jaksi neobyčejně očišvená, s tvářemi zruměněnými a očima zářivě planoucíma, rozložila jí a dala jednu půli matce, jednu půli jemu. Nikdy mu nepřípadala tak krásná, tak milá, jako ten večer. Zdálo se mu, že naděšla chvilé, kdy ona nezadrží svou obrozenou, odštěnou lásku, a tušil za těmi rozjiskřenými zraky a rozplácnými lícními prudeč šlehařící její plameny. Její život vykládal si za nezatajitelné známky mocného citového knutí, její vřidnost a laskavost za snahu býti jim milá, naladit je radostně, jako je sama, k slavnosti smluven.

Zdržel se ten večer u Škoulových děle než jindy. Teprve když byla deset hodin, pozvedl se k odchodu.

Zdržovala jej. Její rozmar již skřivil. Omlouval se, namítaje, že je pozdě, že musí jít.

Tu svinula rychle ruku v trubku, nasadila k ústům a již zavznělo její posměšné "Taratatá" z krčmi scény z Carmen.

"Taratatá — zdaž hlabol trubku znáš?"

Taratatá — jen jdi, ať nezmeškáš!"

zazpívala tlumeně, a z jejích šedých očí, na něj upjatých, sršely zábludnéblesky.

Dal si říci a setrval ještě. Ona prosila matku, aby uvarila puně, a přisedla k němu. Nezdřel se a objal ji kolem pasu, jak již dávno nečinil. Nevyvinula se mu, trpěla to, a jemu v duši zahrálo teple zatažené blaho příchých chvil, jež naň čekají, až někde v přívětivém městy, v útulném přízemním domku se zahradou spolu budou bydlet, sami dva, a jí tiše se rtů splývati bude ve večerní chvilí tlumeným polohlasem zpívaná ukolébavka. Byla v tom zatažení rozněžňující rozkoš, a mimovolně těsněji ovjela jeho ruka její pas.

I jí — zdálo se mu — zmocňovalo se pohnutí a v tom pocitu hrnula se mu na rty měkká, něžná slova smíření, radosti a důvěry, ale čekal, že přijde okamžik, kdy sama začne. Hleděla naň dlouze a zpytavě, a ten její pohled zůstal pak dlouho v zrcadle jeho duše.

"Ty se nespíš na mne zlobit, když mi nerozumíš," pravila pak tlumeně, jakoby se zvuk těch slov dobýval až někde z hlubin. "Já vím, já jsem divná ženka, divoká a nedobrý." Hladila při tom jeho ruku, jak to mívávala ve zvyku činiti.

"Sama nevím, co ve mně je a co z toho všeho bude!" a dořeká jí to, z hluboka povzdychla.

Nedovedl se již odřet. Dusil se pohnutím. Jeho ruka chopila se její, již ho hladila, a křečovitě ji stiskla. Pak jí chtěly prudec přitáhnouti k sobě. V tom se však ona náhle vzpřímila a krátce, tupým zvukem se zasmála.

"Ne, přišla by na nás sentimentálnost," řekla nějak tvrdě. "Tě jsem dneska měla takové návaly. I tu kytičku jsem v nich koupila." A opět se zasmála jako dřív. "Je to hloupost všecko. Raď buďdem pít puně. Mamí, bude brzo?" "Hned," ozvalo se za dveřmi kuchyně.

Ten cizí, krátký Bettynin smích, ten tvrdý zvuk jejího hlasu byl ledovým zavanutím do doktorova rozmožnění. Jako když na jasném skle srazí se páry, tak celá jeho duše se jaksi rázem zamžila. Ale bylo mu líto té zkalené jasnoty, a hned tu byly ohotné myšlenky a důvěřivými výklady stíraly měkce to okamžitě zamžení.

"Nechce se ještě zcela poddat dojetí, stýdí se ještě za ně, násilně se z něho vytrhuje — ať, již jí prohlížím, až na dno jejich citů vidím." A shovívavý úsměv jevil již za chvilí zjasněnou opět duši.

"Ty myslíš, že žertuju?" divaje se naň přimhouřenýma očima pokračovala Bettyna stále týž vynuceným cizím tvrdým hlasem. — "Neboť bloud. Nestojím opravdu za to! Pusť to všecko mimo sebe, a buď jako já. Kdo chce dál, nesmí se poddat citům. Kdo chce zůstat svůj, musí se vytrhnout z pout. A city jsou pouta, a závazky jsou pouta, a zákony jsou pouta, ohlely, konvence, tradice a tak dále a tak dále — to vše jsou pouta. Vadit se plánu, vadit se tužeb, protože jsme klopýtli a padli do želez tak zvaného závazku? To je bláznovství. Vytrhnout se, třeba to bolelo a krvácelo, a ne trpělivě v nich zůstat a schouvat v oděhání. Až do smrti, pomysli! Až do hrobu! — Brrr!" a otřásla se, ale gracláms.

Doktor na ni hleděl úslavnými zraky. Ne pro to, co promluvila — slyšel od ní řeči odvážnější, brutálnější a cyničtější v jejích střídavých náhlých duševních náladách — nýbrž utáslý tím, že to pronášela, několik vteřin po tom, kdy se domníval, že nastane první projev úplného ozdravení. Ne, to ne-

ni stud před dojetím, před příznáním.

"Betto, myslíš to opravdu vážně?" pronesl tichým hlubokým hlasem.

Místo odpovědi dala se do smíchu. Zněl méně nuceně a skoro vesele.

"Carolo, Carolo! Ty pořád u mne hledáš jenom vážnost. Můj ubohý Carolo, to je ukrutný blud. U mne se nesmí hledat vážnost, opravdovost. Já jsem z těch žen, jimž je to směšné. Já nežiju dle nějakých svých ustálených náhledů a pravidel, já žiju dle choutek, dle choutek a dojmů, chceš-li. A ty hledáš pořád serió-ó-osnost!" Protáhla to "ó" velmi komicky. "Pověš těm klam na hřebíček! A neboť sám tak vážný, tak tragický pořad. Já bych nerada, aby se mi Karlovi usoužilo," řekla skoro mazlivě a pohladila jej po tváři jako dítě, jemuž se něco rozmlouvá.

"Kam tím vším míříš, co tím vším chceš vlastně říci?"

"Už zase hledáš nějakou pokoutnou myšlenku za vším," zasmála se vesele. "To je nenapravitelný umíněnce! Nie, pranie tím nechci říci. Taky jen chvilkový nápad, choutka — něco, co jsem myslila a co snad za chvíli už myslit nebudu. Nehledej u mne systematické ani šachové tahy. A ostatně, co pořád takové hlouposti," řekla pohmývaným tónem. "Tak jsem si přála, aby byl hezký ten dnešní večer, abychom byli veselí, abychom —" tu se odmlčela — "no krátce, aby, aby — já nevím ani jaká všechna aby —" a chyta jej za ruce, přitula se k němu a řekla tím vesele a polo vzývavým tónem z únorových dnů: "Polib mě, Karlovi, a nemrač se!" a nastavila sama ústa k políbení.

"Dřív mi musíš říci —" začal vážně.

"Nie, Polib! — Budeš litovat, Carolo —"

V tom uslyšeli za dveřmi cinkot nádobí. Doktor se chtěl odvrátit, ale ona se mu pověšila na šíj a vtiskla mu políbení dřív, než paní Škoulová vešla. Když se otevřely dveře, již se jen hlasitě smála a strouhala mu mrkvičku jako rozpustilá žabka.

Jemu se však rozmar již nevrátil přes všecky její útočivé pokusy jej rozesmát a zveselit. Vypíla rychle za sebou tři sklenice puně, tváře jí planuly, oči hořely a hovor přetěkal.

Byla hned zvaná a rozesmála jako dítě, hned koketní a úlisná jako vyškolená herečka, hned roztořile naivní i prostofeká jako dívka vyšlá z pensionátu.

Doktorovi se její počinání nelíbilo. Cítil v tom úmysl, a tím, jakož i předeházejícím hovorem byl rozladěn. Umíňoval si, že zitra s ní promluví velmi vážně a se vším důrazem. Ona pořád hraje a hraje, střídaje masky. Ale musí je již jednou odložit. Chce vidět její pravou tvář, proniknout za hrů, vrtochy a libůstky. Takhle dlu to jíti nesmí. Konec to nemá, a vážné chvíle, opravdový plný život již čekají na prahu!

Dopiv svou sklenici puně, nechal již zádušně zdržování a odcházel. Zavěšila se mu o loket a šla jej vyprovodit tmavou kuchyní.

Když stanuli u dveří na chodbu, podala mu ruku.

"Dobrou noc," pravila vesele a le srdečně a stiskla silně jeho pravici.

"Dobrou noc," řekl vážně a chtěl otevřít.

"Nevrátíš mi tu hubičku?" zašeptala koketně.

"Ne, dnes ne!"

"Vrať, Carolo!" domlouvala prosebně. Cítil v tom i zaplanutí touhy, zakolísal se na okamžik, ale přemohl se.

"Ne, až zítra!"

"Máš pravdu! Žádnou sentimentálnost. Je to hloupost," ryche vyrážela opět tím cizím výsňím hlasem. "Buď zdrav. Jdi!" a stisknuvši mu ještě jednou ruku odkvapila.

XII.

Bylo to naposled, co Bettynu viděl.

Druhého dne dopoledne odešla jako na procházku a již se nevrátila.

Když nepřišla k obědu, paní Škoulová znepokojena vešla o

druhé hodině k doktorovi, sdělit mu, co se stalo.

Doktor, v posledním čase beztoho nervosní, byl hned pln obav. Jeho představivost začala pracovat o překot, a viděl hned všechny možné krajní konce. Sebevražda byla na prvním místě. Jeho rozehřívěný mozek snášel mu pro ni hned ochotně steré doklady a připaroval mu v souhlas Bettynino podivné chování v poslední době, její řeč večera večer, každé slovo z ní. Vše zdálo se mu ve světle té domněnky dostávati jiný, tajemně zvětšený význam, i bíl se do čela, jak mohl býti tak alep a netušit, že to vše vlastně naznačuje skrývané tento konec a směřuje k němu. I její vynucená veselost, i ty návaly sentimentálnosti, o kterých mluvila, to poslední něžné vyznění do jeho vlasů, to poslední políbení, to úmyslné rychlé vltí do sebe tří sklenice puně, to vyprovádění až ke dveřím, ta septavá prosba po vrácení políbení; vše nabylo nového, vážného smyslu, obohatěného tím jejím vědomím, že to vše je již na rozloučenou s ním navždy! A hned viděl u Vltavy shluk lidí očekávajících ložku s vyloženou mrtvolou Bettyninou (a tu mrtvolu si představoval do nejmenších detailů), a hned zas představoval si jedoucí vlak a Bettynu pod něj se vrhající jak Anna Karenina, i slyšel zcela zřetelně poslední výkřik její předsmrtné hrůzy.

Jeho nitro nasádko horkou lítostí, a jeho srdce svíralo se bázni. Bránil se však vydat se s tou domněnkou i potlačoval násilně hluboké své pohnutí. Ale při tom poháněn byl neodolatelnou snahou, vypátrat, vyzvědit, nechat-li paní Škoulová sama ukrývané myšlenky na podobnou možnost tragického konce. Zdála se mu při všem nedosti rozrušenou, ba u přirovnání s ním přímo chladnou a lhostejnou, což jej v jeho rozrušení skoro popuzelo. Naléhal na ni otázkami, co ještě večera Bettyna říkala, co ráno, nezanechala-li něco psaného, ale odpovědi paní Škoulové byly tak protivně střídavé, tak prosty všeho příznaku nějaké pozorovací schopnosti, nějakého kombinančního daru, že netrpělivost jeho se jen ještě stupňovala.

"Jen aby se žádné neštěstí nestalo, jen to ne!" yhrkl konečně ve svém ponorně.

"Jako že by si byla snad něco udělala?"

"Byla taková divná, taková rozehřívěná —" neurčitě přisvědčoval doktor.

"Ať, to já nemyslím. Ta se má přilít ráda. Kdo pak by hned myslil na nejhorší?"

"Tak co vy se domníváte, řekněte tedy!" netrpklivě se otázal stanov před paní Škoulovou.

"Inu, Bože — kdo pak ví, co jí napadlo! Já se vlastně jen šla pít, zdali vy nevíte, zdali vám nie neříkala?"

"Tak se mi teď všechno jeví, jakoby se byla se mnou večera loučit chtěla. Vy nie takového jste nepozorovala? Od vás nechtěla políbení, když odcházela?"

"Inu, dala mi hubičku jako jindy."

"Její pohled vám nebyl napadavý? Nie zvláštního?"

"Ruku mi políbila," vzpomněla si paní Škoulová.

"A to jindy nedělala?"

"Když odcházela na procházku, nikdy."

"Vidíte to, vidíte! Už měla úmysl nepřijít. To vše bylo chystáno, připravováno. A dlouho, velmi dlouho! Vypočítavě! S pevným odhodláním. Hledala jste všude, nezanechala-li nie písemného? Nezastrčila-li někde nějakou rádku? Prohledala jste její věci?" mluvil doktor takřka jedním dechem.

"Inu, dívala jsem se leckde, ale abych všecko prohledala, to nie, to mi ani na mysl nepřišlo!" odpovídala paní Škoulová.

"Tak hleďte, hleďte, prosím vás, já zatím ohlásím vše polici," a již sahá po klobouku.

"Jen nezapínejte hlavu, pane doktore," zadřela jej paní. "Naš hned poplaš! Snad se všecko vysvětlí. Má řádu známých, snad se někde zdržela, počkejme do večera!"

"Ale něco podniknout se přec musí!" bránil se.

"No ano, já se ještě podívám k slečně Konečné, to byla její dů-

NENÍ TO ŽÁDNÝ HUMBUK!

Cleveland, O., 11007 Buckeye Rd.
Drahá přítelkyně.—Jsem Vám velmi díky zavázána za Vaše dobré a upřímné léčení a zvláště za Vaše výborné Thé, neb lepšího léku proti zácpě na světě ani být nemůže, poněvadž se tak dobře užívá a není to žádný humbuk jako jiné patentní léky, ve kterých jsme se již mnohokrát zklamali. Můj manžel trpěl do 6 měsíců na vnitřní bolesti ve spodní části těla, všechno ho tuze bolelo, že nemohl ležet ani chodit. Bolesti mu přecházely z těla do nohou — již jsem se obávala, že si ještě několik neděl poleží, neb měl revmatism. Ten se těžko vyléčí, když není ten pravý lék proti němu — pomáhala jsem jak kdo radil, horké obklady i studené, mazání, ale nie nepomohly. — Pilulek využíval za \$10.00 a co lékařům platil — avšak jen málo se mu po všem ulevilo. Pak jsem se obrátili k jinému prostředku a to byly oznámky a zde jsem se dověděla o tom šťastném léku, který mého manžela uzdravil — Vaše Bylinné Thé proti zácpě a revmatismu a pak zvláštní léčení pro muže. Vaše Bylinné Thé pijeme třikrát v týdnu — ani bychom bez něho býti nemohli a takto jsme zbaveni všech nepříjemných bolestí. Proto všem krajanům i krajanekám odporučuji Vaše dobré léky a všem trpícím oznamuji: obraťte se s důvěrou na Marii Votypkovou, neb ta Vám upřímně poradí a nezklame. S pozdravem J. K. Šhanál.

Již se operace nedočká.

Drahá přítelkyně.—Musím doznati, že Vaše Thé mě uzdravilo — měla jsem strašné bolesti na pravé straně po jedenáct let. Ať jsem vzala, co chtěla nie mi nepomáhalo, stále mně bylo huře, až jsem musela vzít lékaře. On mi řekl, že musím být oprovanou, že jsou to žluční kamínky. Na to jsem četla Vaši oznámku o Vašem Thé, nechala jsem si ho přinést z lékárny, abych ho zkusila; jenom třikrát jsem ho upravila a bolesti jsou pryč, tak myslím, že se už pan doktor operace nedočká.

Ještě jednou Vám mnohokrát děkuji, že jsem zase zdráva; zdraví jest mi milejší, než plný měček zlata a přeji Vám zdraví a dlouhá léta, abyste mohla i na dále trpícím pomáhati.

Vaše upřímná přítelkyně
MARIE ANĐEL,
6034 Hiram Ave., Cleveland, O.

Muži, ženy, dívky a starouškové

Často ani myšlete, co Vás více bolí, a tu náš lék dá úlevu a zdraví.

Wheelerovo Bylinné thé je silitel jater, ledvin a krvečistitel

Obdržíte na zkoušku lék zdarma na požádání. Žádný patentní lék

Jest to čistý přírodní lék jak pro dospělé tak pro děti, zdravotním zákonem prozkoumaný, a zaručený, že jest takový, jak se o něm praví, a poskytne úlevy při zácpě, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, zlaté žlze, žerým, bolestí v zádech, nezáživnosti, malárii, kašli, nastuzení, bolavém hrdle, revmatismu, neuralgii, dně, bolestí v boku, bolestí v kříži, rozčilenosti, zemdlenosti, ospalosti, souchoťinám, pupenech, žloutence, vyrážce, svrabu, volnatočnosti, srdeční vadě, boulech, nádorech, tasmennici, lišejích, zastaralých bolestech a všech nepořádkách krve a ledvin. Chutí jest příjemně. Stolic bezbolestná a lehouchá.

Na prodej v trojí velikosti, poštou vyplačně až do domu 28., 55c a velká krabička stačí na celý měsíc za \$1.10 — 6 za \$5. — Vzorky zdarma s radostí pošlem na požádání.

Máme zaručené léčení pro KATAR. Též zvláštní léčení pro muže pouze. Trpící, slabé, unavené, předčasně sestarlé matky a ženy, slabé a hledé dívky. Máme zvláštní léčení pro všechny vaše bolestné choulstivé nemoci. Popište s důvěrou svou nemoc a pošleme Vám obratem pošty lék zdarma na několik dní na zkoušku a knížičky o nemocích. Další léčení pošleme jen na etěnou Vaši objednávku.

Vzorky Thé na zkoušku zdarma a Thé na prodej a jiné léky dle přání jsou k dostání v Omaze u Mr. Václav Jelínka, 1409 Garfield St. Omaha, Neb. Mrs. Marie Šýkora, 3F2 So. 22 St., So. Omaha, Neb.

Račte psát anglicky neb česky. Adresa:

Marie Votypka, & Co., Dept. 10, So. Bend, Ind.

věrná přítelkyně, pak k panu registrátoru Vlačihovi; bez něho bych nerada něco podnikala."

Bylo těžko doktoru přemluvit, ale na konec přec uznal, že bude vskutku opatrnější vyšetřit ještě, nevrátili se do večera neb nedojede-li od ní neb o ní zpráva, než běžet se vším hned k úradům a tím již na veřejnost.

Šel s paní Škoulovou do jejího bytu a nedbaje jejího bránění o tvář skříně, vytahoval zásuvky, odklopil piano, prohrabal noty, jakoby byl doma. Rozehřívěním a netrpělivostí mu prsty jen hrály, prudec pobíhal z kuchyně do pokojů, nemaje stání a připadaje na komické přímo domněnky, kam že by byla mohla zastržit nějakou zprávu o sobě. Ale při tom prohledávání přec mu neušly známky nepořádku, nedbatosti a nedostatku v skříních a že vše vypo-

(Pokračování.)

17 druhů zahradních semen v ceně \$1.35 za 10 centů doplatku dostane premií ten, kdo si předplatí \$1.00 na "Česko-Americký Vestník".

SEVERO - NĚMECKÝ LLOYD

BALTIMORE - BREMEN

Velké, moderní, dvousrubevé jednokajutové parníky. Lahodná jídla. Pohodlí bez přepychu. Všechny kajuty uprostřed lodi. Bezdrátová telegrafie. Naprostá bezpečnost. Podmořské signály.

Přiměřené ceny:

Druhá kajuta... \$57.00
Třetí kajuta... \$35.00
Ponze na "Rhein", "Main" a "Neckar",
Mexikalubi... \$33.00

Když jedete navštívit starý domov v Čechách, jeďte přes Baltimore.

Když pošlete pro své příbuzné neb přátely, aby přijeli do Ameriky z Čech, kupte jim vyplacené listky přes Baltimore.

O úplné podrobnosti požádejte
A. SCHUMACHER & CO., General Agents, Baltimore,
H. CLAUBERTUS & CO., General Western Agents, Chicago, aneb jejich zástupce v celých Spojených Státech.